

Aan
De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid
2022-083452

Van
Het college/ Burgemeester Bezuijen en wethouder Ter Laak

Datum
19 september 2022

Onderwerp
Raadsmemo De opvang-opgaven

Bijlagen

Door middel van deze memo willen wij u informeren over de huidige stand van zaken omtrent de asiel- en opvangvragen. De afgelopen maanden is veel veranderd in de rol en verplichtingen van de gemeente, onder andere door de uitbraak van de oorlog in Oekraïne en de problemen met de opvang bij het aanmeldcentrum van het COA (centraal Orgaan opvang Asielzoekers) in Ter Apel.

Als eerste geven wij u graag een overzicht van de groepen die wij moeten opvangen en wat de stand van zaken is.

Doelgroep	Verplichting	Via	Verantwoordelijke	Soort huisvesting	Opgave voor Z'meer	Voldaan	Te doen
1. Asielzoekers	Samenwerking COA-gemeenten	COA	College	Opvanglocatie	500 (huidige stand)	500	0
2. Statushouders	Wettelijke taak, Huisvestingswet 2014	Provincie (toezichthouder)	College	Reguliere huisvesting	2022- 167 + achterstand 38 ¹	125	80
3. Oekraïners	Opvang op basis van noodwet	Veiligheidsregio	Burgemeester	Gemeentelijke opvanglocatie	336	229	107
4. Tijdelijke opvang asielzoekers	Oproep vanuit rijk-COA	Veiligheidsregio		Crisis Noodopvang	55	0	55

1. Asielzoekers

Asielzoekers zijn mensen die zijn gevlucht uit hun land en vragen om asiel. Deze aanvraag wordt behandeld door de IND. In afwachting van het besluit wachten de mensen in een asielzoekerscentrum (AZC) tot zij een beslissing krijgen. Bij een negatief besluit mogen zij niet blijven, bij een positief besluit worden zij gekoppeld aan een gemeente en worden zij statushouders, soms ook wel vergunninghouders, genoemd.

¹ Stand per 1 september 2022

De afgelopen jaren heeft de IND een achterstand in de aanvragen van de verblijfsvergunning ingelopen door een taskforce in te zetten. De doorstroom van de mensen naar de gemeente ging echter niet in een gelijk tempo, waardoor er steeds meer statushouders in een AZC zitten. Op dit moment is 37% van alle mensen in een AZC een statushouder die nog gehuisvest moet worden.

Het opzetten en inrichten van een AZC gaat op basis van samenwerkingsafspraken met een gemeente. Er is een wet in de maak om te zorgen dat een gemeente gedwongen kan worden, maar tot op heden is het nog niet verplicht.

Momenteel heeft de gemeente deze groep opgevangen in de Penitentiaire Inrichting te Zoetermeer sinds februari 2022. Inmiddels heeft het COA een brief gestuurd met het verzoek om de opvang van deze groep voor een jaar tot twee jaar te verlengen en uit te breiden naar 630 plekken. Hierover is de gemeenteraad geïnformeerd met een [memo](#).

2. Statushouders

Vanuit de Huisvestingwet 2014 is een gemeente verplicht om een aantal statushouders regulier te huisvesten. Het aantal wordt vastgesteld op basis van het aantal inwoners in een gemeente en het (verwachte) aantal statushouders. Het zijn mensen die een asielaanvraag hebben ingediend en een verblijfsstatus hebben verkregen. Na huisvesting start het traject van inburgering en worden zij meegerekend tot de inwoners van de gemeente waar zij worden opgevangen.

Op dit moment lopen wij achter in het vervullen van de taakstelling. Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt om het aantal statushouders conform de taakstelling van dit jaar te plaatsen, maar er is nog een achterstand van vorig jaar. Er moeten vanuit 2021 nog 38 mensen geplaatst worden. Als een gemeente niet voldoet aan haar taakstelling, dan wordt er door de toezichthouder op gestuurd. Het gesprek met de provincie heeft plaats gevonden. Indien wij niet voor 01-01-2023 de achterstand inlopen, dan wordt Zoetermeer een trede hoger op de interventieladder geplaatst. De interventie die dan volgt is het inzetten van hotelkamers om te voorkomen dat deze mensen nog langer plekken bezet houden in een AZC.

De taakstelling voor 2023 zal fors hoger uitvallen dan dit jaar. De officiële cijfers zijn nog niet bekend gemaakt, maar de verwachting is dat de taakstelling ruim 150% zal zijn van de taakstelling van 2022.

Ook is er een verzoek om vooruit te lopen op deze verhoging om nog voor het einde van dit jaar landelijk 20.000 statushouders extra op te vangen. Dit zou voor Zoetermeer neerkomen op nog 140 extra mensen om te huisvesten. Deze extra taakstelling is wel verzocht op basis van de bestuurlijke afspraken zoals benoemd bij de asieldeal hieronder, maar geen verplichting.

3. Ontheemden uit Oekraïne

Door de oorlog in de Oekraïne is een extra stroom vluchtelingen op gang gekomen. In heel Europa zijn bijna vier miljoen Oekraïners met een speciale status op basis van de Tijdelijke beschermingsrichtlijn. In Nederland zijn nu ruim 76.500 geregistreerde vluchtelingen uit Oekraïne, zowel in de gemeentelijke opvang als particulier opgevangen. Sinds hun komst zijn er diverse regelingen van kracht om te kunnen voorzien in onderdak, inkomen, zorg, onderwijs, werk en participatie.

Het aantal Oekraïners dat opgevangen moet worden in een gemeente is vastgesteld per Veiligheidsregio. Zoetermeer valt onder Haaglanden en de afspraak is gemaakt dat iedere gemeente in Haaglanden naar verhouding van het aantal inwoners opvangt. Haaglanden moet 3.000 ontheemden opvangen. Voor Den Haag zijn dit 500 ontheemden van de 1.000, voor Zoetermeer zijn dit er 112 van de 1.000. Onze taakstelling was in eerste instantie 224 plekken aan te bieden, maar dit is per 1 juli 2022 verhoogd naar 336, gekoppeld aan de 3.000 plekken die onze veiligheidsregio moet creëren. Deze verhoogde taakstelling is het gevolg van

een doorlopende instroom. Landelijk waren er op 1 september 2022 61.942 plekken beschikbaar waarvan 58.382 bezet.

4. Tijdelijke opvang asielzoekers

De Veiligheidsregio's zijn in eerste instantie ingericht voor het gezamenlijk realiseren van de opvang van Oekraïners. Doordat het COA onvoldoende bedden in de AZC's beschikbaar heeft om de mensen op te vangen, is ditzelfde netwerk ingezet om voor een beperkte groep asielzoekers tijdelijke opvang te bieden. Dit gaat om crisishulpverlening, waarbij de asielzoekers na een periode van maximaal drie maanden een plek krijgen bij een COA-locatie. Voor de regio Haaglanden gaat het in totaal om 450 mensen die gedurende drie maanden opgevangen moeten worden.

Op dit moment heeft Zoetermeer nog geen plek aan deze groep geboden.

De asieldeal

Op vrijdag 26 augustus 2022 zijn [bestuurlijke afspraken over de doorstroom migratie tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten, het Veiligheidsberaad, het Interprovinciaal Overleg en Rijk](#) tot stand gekomen, ook de 'asieldeal' genoemd.

Deze afspraken richten zich op directe oplossingen voor de situatie in Ter Apel, een korte termijn plan om uit de crisis te komen en een lange termijn plan om uit de crisis te blijven.

In de afspraken worden acties genoemd die een directe invloed hebben op veel zaken binnen de gemeente, maar zijn nu nog zo algemeen dat dit eerst nog verder uitgewerkt wordt door het Rijk.

Op basis van deze uitwerking zal een plan van aanpak opgesteld worden hoe wij hier invulling aan kunnen geven.

Regionale samenwerking

Vanuit de Veiligheidsregio werken wij gezamenlijk aan de opgave van het opvangen van de Oekraïners. In dat kader is er regelmatig overleg van de burgemeesters en de gemeentesecretarissen van de gemeenten die onder de Veiligheidsregio Haaglanden vallen. Hierin is besproken of er ruimte is om elkaar te kunnen steunen in de opvang van de diverse doelgroepen. Op dit voorstel is positief gereageerd en zal de komende tijd verder worden ingevuld.

In de tussentijd onderzoeken wij locaties binnen Zoetermeer op geschiktheid voor de opvang van één of meerdere doelgroepen. Hierbij wordt gekeken naar (brand)veiligheid, wat nodig is voor de transformatie naar een opvanglocatie, het aantal plekken en de eventuele doelgroep, hoe lang een locatie beschikbaar is en of er financiering vanuit het Rijk beschikbaar is. Op dit moment hebben wij nog geen locaties die aan alle voorwaarden voldoen.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam : Ellen Kremer
Telefoon : +31793468044
E-mailadres : e.m.kremer@zoetermeer.nl